

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i codziennym urzędowym Dziennikiem, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zlr. 15 kr., miesięcznie 1 zlr. 25 kr.
Z pocztą: kwartalnie 4 zlr. 40 kr., miesięcznie 1 zlr. 40 kr. — Inscrycja od wiersza w półkolumnie (drukem garmont) po raz pierwszy 4 kr.
następnie po 2 kr. m. k

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Anglia. — Francya. — Belgia. —
Włochy. — Niemce. — Wiadomości handlowe.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 19. maja. Dla polepszenia dotacyi szkoły trywialnej w Kozłowie, obwodu Brzeżańskiego, zapewniły gminy Kozłów i Dmuchowice dotacyjną kwotę 123 zlr. 54 kr. m. k. zamiast dawanych dotychczas 10 korcy zboża, gmina żydowska w Kozłowie 12 zlr. m. k., taniejszy proboszcz obr. łac. ks. Jan Rafacz 10 zlr., a g. k. pleban ks. Leon Polowy 3 zlr. m. k. rocznie.

C. k. krajowa władza szkolna widzi się spowodowaną podać tę naśladowania godną gorliwość do podniesienia nauk ludu z uznaniem do wiadomości publicznej.

Lwów, 19. maja. Na rzecz uszkodzonych w r. z. przez powódzie mieszkańców wiejskich Galicyi wpłynęły w drodze składek następujące dary: Od pani Baltazary Tyszkowskiej 1 zlr., od pana Wojciecha Majewskiego 30 kr., od p. Abrahama Grün 24 kr.; od gminy Suszczyn 2r. 8k., gm. Ostalce 2 r. 20 kr., ze składek przez magistrat Lwowski 13 r. 17 kr., ze składek przez Krakowską radę miasta 96 r. 16 k. — Ogółem 115 zlr. 55 kr.

Przesyłając tę kwotę na miejsce przeznaczenia ma sobie c. k. prezydum krajowe za miły obowiązek podać te szcudroblive dary do wiadomości powszechnej.

Sprawy krajowe.

Czynności

6go zwyczajnego posiedzenia

Lwowskiéj izby handlowéj i przemysłowéj,

na dniu 6go kwietnia 1852 pod przewodnictwem prezesa pana
Floryana H. Singer.

(Dokończenie.)

Referent radca Izby Breuer.

K. magistrat Lwowski oddaje do udzielenia opinii w skutek rozporządzenia wys. Ministerstwa handlu i wezwania c. k. Gubernium, rekurs tutejszych starozakonnych hurtowników i kupców przeciw rozporządzeniu wys. Gubernium z 24. października p. r. do liczby 40488 — którym od wybierania przełożonych obywatelskiego gremium kupieckiego wyłączeni zostali.

Rekurenci proszą w powyższym rekursie, aby wys. Ministerstwo raczyło znieść dokonany bez udziału kupców starozakonnych wybór przełożonych gremium i inny wybór na zasadzie nie istniejącej już różnicy religii skutecznie kazało. Na wypadek zaś, gdyby prośby tej niewysłuchano, proszą rekurenci o pozwolenie, aby starozakonni mogli połączyć się w gremium handlowe, niezależnie od istniejącego obyw. gremium kupców chrześcijańskich.

Referent czyni uwagę, że Izba uchwała z 10. czerwca p. r. kwestyę względem przyłączenia kupców starozakonnych do obyw. gremium kupieckiego odroczyć postanowiła, dopóki się powód do tego nie wydarzy.

Sposobność ta właśnie się wydarzyła i referent zamierza wyjaśnić tę kwestyę w całej jej rozległości.

Najprzód tedy objaśnia stanowisko kupców starozakonnych do obyw. gremium kupieckiego jakoteż prawa i obowiązki tego gremium w obszernej rozprawie, a wglądając w potrzebę organizacyi i reprezentacyi kupców starozakonnych — nieprzypuszcza przecieź wcielenia ich do gremium obywatelskiego — ponieważ nieotrzymali jeszcze obywatelstwa miasta Lwowa i przy swojej znacznej większości przegłosowaliby zawsze kupców chrześcijańskich, za którymi dawne prawa mówią.

Referent proponuje Izbie następujące wnioski:

Przedsięwzięty na dniu 31. maja 1851 przez członków obyw. gremium kupieckiego, z wyłączeniem Izraelitów, podług istniejących prawnych oznaczeń wybór przełożonych i reprezentantów gremialnych należałoby utrzymać. Na przyszłość zaś należy z pomiędzy tutejszych kupców izraelitów na czas od trzech do trzech lat, jak to dla

obyw. gremium kupieckiego postanowiono — trzech reprezentantów prowizorycznie wybierać, którzyby ten stan kupiecki izraelitów w obec władz w obyw. gremium kupieckiem reprezentowali.

P. Rachmiel Mieses zwraca uwagę na to, że jeżeli brak reprezentacyi przypuszcza się, z tego samego wynika konieczność, aby temu brakowi zapobiedz, podaje więc następujące wnioski:

1) Aby oprócz dwóch przełożonych chrześcijan i 8 reprezentantów, jeszcze jednego izraelitę jako przełożonego i trzech starozakonnych reprezentantów wybierano.

2) Aby wybór terażniejszych przełożonych stanu kupieckiego utrzymano.

3) Aby w przyszłych wyborach przełożonych gremium kupieckiego izraelitom także prawo wyborowe czynne jak kupcom chrześcijańskim przysłużyło, i aby tylko bierne prawo wyborowe co do stosunku chrześcijańskich i starozakonnych przełożonych ad 1) wymienionego, ograniczyć.

Gdyby tych wniosków Izba niepochwalała, natenczas pan Mieses głosuje za oddzielnem gremium kupców starozakonnych.

P. Goldbaum wnosi, aby Izba ograniczyła się tylko na punkta prośby rekurentów, to jest wcielenie ich do gremium chrześcijańskiego lub urządzenie oddzielnego gremium izraelitów, ponieważ wys. ministerstwo tylko w tym względzie żąda sprawozdania.

Prezes mówi w dłuższej rozprawie za osobnem gremium kupców starozakonnych.

P. Dubs mówi przeciw dwóm gremiom, gdyż to dałoby powód do nieporozumień i dwa gremia władzom niepotrzebnie zatrudnić przyczyniłyby.

Uchwała.

1) Pierwszy ustęp wniosku referenta, żeby skuteczniejszy na dniu 31. maja p. r. wybór przełożonych gremium kupieckiego jako z przepisami zgodny, był utrzymany, pochwała Izba znaczną większością głosów.

P. Goldbaum obstaje przy rekursie starozakonnych kupców.

2) Wniosek prezydenta względem urządzenia osobnego gremium kupców starozakonnych zostaje znaczną większością odrzucony. Izba jest za tem, aby kupcy starozakonni prowizorycznie aż do wydania nowego regulaminu dla rzemiosł, z obowiązkiem ponoszenia równych ciężarów do obyw. gremium kupieckiego zostali przyłączeni.

Wnioski p. Mieses, aby oprócz dwóch przełożonych chrześcijańskich jeszcze jednego przełożonego izraelitę i oprócz 8. reprezentantów chrześcijan jeszcze 3 starozakonnych reprezentantów wybierano, dalej, aby starozakonny kupcom równe prawo wyborowe jak chrześcijanom przyznane zostało, 9 przeciw 3 głosom uchwalono.

P. Franke wzywa Izbę, aby jeszcze uchwaliła, czyli wybór starozakonnych przełożonych gremium i 3 reprezentantów, zaraz po rozstrzygnięciu wys. władz, albo dopiero w przyszłych wyborach stanu kupieckiego — które dopiero po dwóch latach nastąpić mają — skutecznie należy.

Izba uchwała wnieść, że wybór tej reprezentacyi starozakonnych kupców zaraz po rozstrzygnięciu wys. władz nastąpićby powinien.

Ludwik Lens, sekretarz.

(Ogłoszenia finansowe.)

Wiedeń, 21. maja. W dodatku do dekretu z 17. kwietnia 1852 liczba 5379/F. M. (Wiedeńska Gazeta z dnia 18. kwiet. 1852 nr. 49) ogłasza się, że w banknotach dnia 22. maja 1852 500,000 zlr.
" 26. " " 500,000 zlr.

w ogóle kwotę 1,000,000 zlr.
na Glacis spalono.

Doliczywszy do poprzedniej amortyzacyi w banknot. 2,000,000 zlr. następnie do umorzonych już papierowych pieniędzy państwa z kursem przymusowym, wynosi ogółowa suma dotychczasowej amortyzacyi w papierowych pieniądzach państwa 28,000,000 zlr., którą użyciem niejakej części wpłat na pożyczkę z roku 1851 skuteczniono.

Wiedeń, 20. maja 1852.

Z c. k. ministerstwa finansów.

— Finansowe stosunki Austrii wymagają usilnie jak największego ograniczenia publicznych jej wydatków. W tym zamiarze nakazał Jego c. k. Apostolska Mość najwyższem postanowieniem z dnia 20. sierpnia z. r. ministerstwu, zaprowadzić we wszystkich gałęziach administracyi jak największą oszczędność.

Jakoż w wykonaniu tego najwyższego rozporządzenia podciągnęły ministerstwa propozycje podrzędnych władz względem potrzeb swej służby w administracyjnym roku 1852 pod ścisłą redukcją.

Zmniejszenie to wynosi w ministerjum spraw wewnętrzz. 1,402,338 złr. a według jego kosztorysu na rok administr. 1851 . 2,699,030 złr. w ministerjum sprawiedliwości 1,896,772 „ „ „ wyznań religijnych i nauk publicznych 1,100,954 „ „ „ handlu i budowli publicznych . . . 6,641,534 „ „ „ kultury krajowej i górnictwa . . . 1,930,000 „

W ogóle . . . 14,268,290 złr.

Również i w wojskowych wydatkach nakazał Cesarz Jego Mość rozporządzeniem z dnia 8. maja 1842 zaprowadzić taką samą oszczędność, która ogółową sumę wydatków w roku 1852 o 2,600,000 złr. zmniejszy.

— Przewidywalny poseł związku hrabia *Thun* miał przedwczoraj długą konferencyę z ministrem spraw zewnętrznych, hrabią *Buol-Schauenstein*.

— Cesarz Jego Mość pozwolił komitetowi dla założenia wojskowego szpitalu w Karlsbadzie urządzić wielką loteryę pieniężną, a sprawę tę poruczono hurtownikom *Zioner* i spółka. Temi dniami wyszedł na widok publiczny plan wygrujących losów, między którymi są wygrujące losy po 60,000, 12,000, 8000, 6000 i 5000 r. m. k. W ogóle gra 44,364 trefarów o główną sumę 290,600 złr. mon. konw. (W. Z.)

(Rozporządzenie ministerjum spraw wewnętrznych w sprawie zawierania ślubów małżeńskich w lomb. weneckiem królestwie.)

Wiedeń, 21. maja. Już kilkakrotnie wnoszono skargę do rządu, że w lombardzko-weneckiem królestwie bywają zaślubiane osoby należące do gmin innych krajów koronnych Monarchii austriackiej bez względu na istniejące w tych krajach koronnych ustawy, które dla pewnych klas osób polityczny konsens dla zawarcia małżeństwa przepisują. Z tej przyczyny postanowiło c. k. ministerjum spraw wewnętrznych rozporządzeniem z 4. maja r. b., że dla zawarcia ślubów małżeńskich w lombardzko-weneckiem królestwie powinien narzeczony, jeżeli należy do gminy innego kraju koronnego i w dotychczasowych stosunkach pozostał zamysła, przedłożyć albo wydany lub przynajmniej potwierdzony przez władzę polityczną swej gminy ojczyznej konsens ślubny, albo też uzyskane od rzeczonyj władzy świadectwo urzędowe, że mu niepotrzeba politycznego konsensu ślubnego, poczem — jeżeli niezachodzą żadne inne trudności prawne — zaślubienie bez zwłoki nastąpić już może. (L. k. a.)

(Przybycie Jego cesarzew. Mości Arcyksięcia Franciszka Karola do Pragi.)

Praga, 19. maja. *C. Bl. a. B.* donosi: Jego cesarzew. Mość najdosłojniejszy Arcyksiążę *Franciszek Karol* przybył tu wczoraj o piątej godzinie popołudniu osobnym pociągiem z wizytą do Ich MM. Cesarza Ferdynanda i Cesarzowej Maryi Anny. Jego cesarzew. Mość przyjmowany był w dworcu kolei żelaznej przez Jego cesarzew. Mość Arcyksięcia *Józefa*, c. k. jeneralicję, na której czele był książę *Edward Liechtenstein*, ces. najwyższego ochmistrza hrabię *Bombelles*, przez radcę namiestnictwa *Ziwna*, obwodowego prezydenta hrabię *Mercandin*, grodzkiego starostę *Sacher* i burmistrza *dr. Wanka*. — Przed wnijsciem do dworca stała w paradzie kompania grenadyerów z bandą muzyczną, która za przybyciem najdosłojniejszego Gościa hymn ludu przegrywała. Jego cesarzew. Mość wysiadłszy z nadwornego wagonu i powtawszy obecnych, kazał przed sobą defilować honorowej kompanii, poczem odjechał w ces. nadwornym pojeździe do krol. zamku. Jego cesarzew. Mość będzie szefów publicznych władz pojedynczo 19., 20. i 21. b. między pierwszą i drugą godziną przyjmować.

(Bunt majtków na pokładzie amerykańs. statku „Lawrence.“)

Tryest, 18. maja. Na pokładzie amerykańskiego statku „Lawrence“ powstał dzisiejszej nocy krwawy bunt, tak, że dla przytłumienia go musiano wezwać pomocy nadzorowego okrętu. Sprawcami buntu była pewna liczba majtków, którzy przed kilkoma dniami oddalili się z okrętu i niechcieli już na powrócić, aż dopokąd władza bezpieczeństwa w tę sprawę się nie wdała. (W. Z.)

(Dekret rządowy względem statków parowych piemontkich.)

Medyolan, 17. maja. *Gaz. di Milano* ogłasza dekret rządowy, którym wydany przeciw piemontkim statkom parowym, pływającym po Lago maggiore, zakaz ładowania na wybrzeżach lombardzkich i zabierania z tamtąd towarów lub pasażerów zniesiony został, i statkom tym na mocy zawartego między c. k. austriackim i król. piemontkim rządem traktatu, ładowanie i przyjmowanie towarów i podróznich na wybrzeżach lombardzkich znówu dozwolone zostało. (Abbl. W. Z.)

(Depesze telegraficzna.)

Ragusa, 16. maja. Jego cesarzew. Mość Arcyksiążę *Maxymilian* przybył tu wczoraj na pokładzie parostatku „Volta.“

Cattaro, 14. maja. Wojewoda *Grahova* pojechał do *Cettigne*, by się porozumieć z Czernogorą względem mogących nastąpić ze strony Turków kroków zaczepnych. Władca z Montenegro otrzymał tytuł księcia i będzie prowadzić rząd, nie łącząc jak jego poprzednik godności duchownej w osobie swojej. (L. k. a.)

(Kurs wiedeński z 25. maja 1852.)

Obligacje długu państwa 5% 95⁹/₁₆; 4¹/₂% 85⁵/₈; 4% — 4% z r. 1850 —; wylosowane 3% —. Losy z r. 1834 —; z roku 1839 — 306⁷/₈. Więd. miejsko bank. —. Akcje bankowe 1347. Akcje kolei póln. 1910. Giugnickiej kolei żelaznej 767¹/₂. Odenburskie — 122. Budwejskie 295. Dunajskiej żeglugi parow. 645¹/₂. Lloyd 645.

Anglia.

(Nowiny dworu. — Tajna rada. — Rozprawy w parlamencie.)

Londyn, 17. maja. Ich królewiczowskie Moście książę i księżna *Nemours* oddali w sobotę wizytę Jej Mości królowej w pałacu *Buckinghamskim* i byli później u Jej Mości księżny *Kent* w *Clarence-House*. — Na onegdajszym posiedzeniu tajnej rady, na którym prócz królowej był także książę *Albert*, złożył lord *Naas*, pierwszy sekretarz dla Irlandyi, jako członek tajnej rady przysięgę. Onegdajszą radę gabinetową odbyli ministrowie bez swego szefa, lorda *Derby*; pierwszy minister cierpiał na podagrę.

— *Wizbie wyższej* przedłożono dziś petycyę, w której o nadzorowanie żeńskich klasztorów upraszają.

— Dzisiejsze posiedzenie izby niższej rozpoczęto przedłożeniem petycyi przeciw *Maynooth*, bilowi o milicyi i zmianom w ustawie armii. Lord *John Russell* oznajmił, że na terażniejszej sesyi nie myśli dalej popierać swego bilu względem zmiany przysięg parlamentowych. W odpowiedzi na interpelacyę pana *Reynold* oświadczył lord *Naas*, że febra w *Dublinie* ustaje i że rząd nie zamierza dla szpitalów miejskich większych dodatków zezwolić. Na zapytanie pana *Duncombe* odpowiedział pan *Walpole*, że rząd nie odbrał rozkazu, aby policya znajdowała się na nabożeństwie, ani też aby wojskowej karności się poddała. *Kancelarz izby skarbu* oświadczył pod względem przyrzeczonego procesu w sprawie instalacji p. *Bennell* wikaryusza probostwa w *Frome*, że jurydyczni urzędnicy wyrazili w ten sposób swoje zdanie, że korona nieposiada żadnych prawnych środków do wytoczenia w takiej sprawie procesu. Ale w kościelnym akcie dyscyplinarnym jest paragraf, którym każdemu mieszkańcowi parafii przyznane jest prawo wytoczenia przed biskupem dyecezyi procesu przeciw proboszczowi, który przestępstwa przeciw naukom kościoła się dopuści (wesołość); rząd ma zaufanie do prałatów kościoła i sądzi, że każdy z nich w takiej sprawie swą powinność uczyni. Dopokąd jeszcze wszystkie prawne środki w rękach osób prywatnych nie są wyczerpane, nie może rząd w żadne procesa się wdawać. Na pytanie pana *Gladstone* czyli rząd oświadczy teraz, że biskup w *Bath* i *Wells* postąpił sobie całkiem prawnie w tej sprawie, nie dao żadnej odpowiedzi. Poczem pan *Horsmann* oznajmił, że jutro zaproponuje mianowanie komisji dla rozpoznania faktów, które przy dawniejszej sposobności przeciw biskupowi w *Bath* i *Wells* przytoczył, i powtórzył, że w jednym z kalendarzy katolickich ogłoszone jest drukiem przejście pana *Bennet* do katolickiego kościoła. *Kancelarz izby skarbu* powtórzył z swojej strony oświadczenie, że wszystkie prawne środki, jakie się znajdują w ręku mieszkańców *Frome*, jeszcze nie są wyczerpane. Az potąd będzie rząd unikać wszelkiego mieszania się do tej sprawy. Poczem w dziennym porządku następowała dyskusya nad bilem o milicyi; izba zamieniła się w komitet i rozpoczęła nanowo nad tym bilem obrady. Pan *Brighth* wniósł poprawkę, by w ten sposób zmienić zaproponowaną w ustawie przysięgę, aby milicya nie była zmuszona służyć w Irlandyi. — Ale po krótkiej dyskusyi cofnięto tę poprawkę i przyjęto artykuł czternasty. (G. Pr.)

Franecya.

(Deklaracya w Monitorze względem listu hrabi *Chambord*. — Posiedzenie ciała prawodawczego. — Sprawozdanie jenerala *Parchappe* o zaciągu 80,000 rekrutów.)

Paryż, 18. maja. Dzisiejszy *Moniteur* zawiera następującą półurzędową deklaracyę tyczącą się listu hrabi *Chambord*: „Niektóre dzienniki zdawały się być zdziwione, że rząd niepozwolił ogłaszać listu napisanego przez hrabię *Chambord* do legitymistów, dając im radę, aby nieskładali przysięgi. Rząd nie miał w tem żadne-

Złowrogie dziewczosłęby.

(Dokończenie.)

W kilkanaście lat po tem smutnem zdarzeniu otrzymał *Schalken* wiadomość o zgonie swego ojca, i o dniu którego zwłoki nieboszczyka miały być spuszczone do podziemnych sklepów *Rotterdamskiego* kościoła. *Schalken* zdołał zaledwie zdążyć do *Rotterdamu* na czas oznaczony, i udał się prosto do kościoła. Było to już przed samym zmrokiem, lecz zwłok jeszcze nie przystawiono ze wsi, i co chwili wyglądano konduktu.

W kościele prócz zakrystyana nie było nikogo. Udał się więc na jego zaproszenie do zakrystyi, dla ogrzania się nad żarem, a strudzony długą i nagłą podróżą zadrzemał na krześle. Naraz po-

czuł budzące go czyjeś ramię, ocknął się i zaczął przecierać zaspane powieki.

Zamiast jednak zakrystyana którego spodziewał się ujrzeć, przedstawiła się oczom jego postać niewieścia w długim, fałdzistym i białym ubiorze, którego część służyła oraz i za osłonę głowy. W ręku postaci tej błyszczała lampa. Bezszelstną stopą usuwała się niewiasta ku schodom wiodącym do sklepów grobowych.

Schalken niemógł się oprzeć wewnętrznemu popędowi udania się za tem zjawiskiem. Na pierwszym jednak schodzie zatrzymał się

go interesu sprzeciwiać się tej publikacji. Gdyby nie miał być powodów wyższego rzędu na względzie, natędy byłby pospieszył z ogłoszeniem tych dokumentów, które dla niego tylko korzystnymi być mogły; ale nad własnym interesem wyżej stoi poważanie konstytucji i zasady, na której ona spoczywa. Rząd niemógł zezwolić na ogłoszenie listu, doradzającego zaprzeczenie przysięgi, której wymaga konstytucja, opierając się na zasadzie wręcz przeciwnej udzielenia narodu.

— Po otwarciu dzisiejszego posiedzenia Ciała prawodawczego przez prezydującego Billault udzielono dwa urlopy. Potem przystąpiono do dalszej dyskusji nad ustawą względem rehabilitacji skazanych. Po dłuższej debacie przyjęto art. 623. wraz z poprawką wniesioną przez komisję i potwierdzoną przez radę Stanu. Po przyjęciu zmodyfikowanego w podobny sposób artykułu 134. przyjęto cały projekt większością 212 głosów przeciw 11. Potem nastąpiła krótka dyskusja nad ustawą względem zaciągu 80,000 ludzi na rok 1853. Odnosny projekt przyjęto jednogłośnie 226 członków. — Po przyjęciu kilku ustaw miejscowych zamknięto posiedzenie.

— Jenerał Parchappe powiada w swoim sprawozdaniu o zaciągu 80,000 rekrutów, że dla bezpieczeństwa porządku i pokoju potrzebny jest stan czynny armii francuskiej w liczbie 500,000 wojska. „Państwa zagraniczne, powiada jen. Parchappe w końcu swego sprawozdania, nieredukują swoich armii. Anglia zajmuje się wielo naszymi postępami i stałem godnym zachowaniem się kraju; izby angielskie wotują zasiłki pieniężne dla organizacji licznej milicji i dla pomnożenia marynarki. W Austrii odbywa monarcha tego kraju i Cesarz rosyjski rewie nad zebraniami w Wiedniu wojskami. Komisya spodziewa się przeto, że panowie ze względu na te motywa bez wahania się przyjmiecie ten projekt ustawy. (G. P.)

(Spis osób zasłużonych. — Niepokoje w departamencie Haute-Saone.)

Paryż, 16. maja. *Moniteur* zawiera spis osób, które się w pierwszych trzech miesiącach roku 1852 przez determinację i poświęcenie odznaczyły. Minister spraw wewnętrznych prosi księcia prezydenta, aby tym osobom nadał dekoracje w formie medalów.

— Z departamentu Haute-Saone nadeszły wiadomości o dwóch nowych powstaniach. Robotnicy w kamieniołomach St. Julien de Valgalgnes zniewazyli tamtejszego miejscowego kapłana, poczem przywdziałszy czerwone czapki i wydając okrzyk: „Niech żyje republika socyalna, niech żyją karmazynowi.“ udali się do pobliskiej włości; ale niebawem nadeszła zbrojna siła, która ich rozprędziła. Tego samego dnia zaszła w St. Julien de Cassagnes podobna scena, w której prócz tego nawet miejscową zwierzchność znieważono. Sprawiedliwość zajmuje się badaniem, czyli ten zbieg wypadków na spólnym planie nie jest oparty. (W. Z.)

Belgia.

(Sprostowanie.)

Dziennik *Independ. Belge* zbija wiadomość, że wydaleni z armii belgijskiej polscy oficerowie podali petycję, która w radzie ministeryalnej wywołała dyskusję. Rada ministeryalna nie otrzymała żadnej petycji, a przeto też i dyskutować nie mogła. (Abd. W. Z.)

Włochy.

(Okólnik ministra spraw wewnętrznych do jeneralnych intendantów.)

Turyń, 16. maja. *Gaz. Piemontese* ogłasza okólnik ministra spraw wewnętrznych do jeneralnych intendantów, w którym odnośnie do 1go artykułu konstytucji, uznającego religię katolicką za religię państwa, poleca im ściśle obchodzenie dni świątecznych. Ponieważ w tym względzie od niejakiego czasu już wydarzają się różne nadużycia, przeto radzi minister intendantom próbować najpierw usunąć je za pomocą łagodnego upomnienia, a dopiero wtedy, gdyby napomnienie pozostało bezskutecznem, pociągnąć przestępcę do odpowiedzialności. (Abd. B. W. Z.)

(Depesza telegraficzna.)

Turyń, 19. maja. Według uwiadomienia w dzienniku *Risorgimento* wzbrania się Spinola objąć sprawy ministeryum finansów. Buoncampagni ma stanowczo objąć ministeryum sprawiedliwości. Izba deputowanych przyjęła projekt do ustawy względem internacjonalnego traktatu sanitarności bez dyskusji większością 110 głosów przeciw 6. Projekt do ustawy w sprawie lenności dziedzicznych przy domenach przyjęto większością 97 głosów przeciw 7. (L. k. a.)

Niemce.

Uchwały powzięte w Darmstademie są w nowych czasach głównym przedmiotem opozycji ze strony przeciwników austriacko-niemieckiego połączenia cłowego.

Dopóki mieli nadzieję, że usiłowania Austrii poprzestaną na nieurodzajnem polu teorii i skromnych ale niepodobnych do osiągnięcia życzeń, dopóty nieczuli się przeciwnicy związku austriackiego dotkniętymi w głównym punkcie i niepotrzebowali się niepokoić.

Ale odkąd rzeczy inny wzięły obrot, odkąd uchwały darmstadzkie udowodniły ten ważny fakt, że wielu z najznakomitszych uczestników niemieckiego związku cłowego, dalsze jego rozwinięcie się zawisłem czyni od warunku tak pożądanego porozumienia się z Austrią: odtąd znikła ta pewność, a na jej miejsce nastąpiło częścią uczucie zniechęcenia, częścią drażliwsze jeszcze usposobienie.

Tem stósowniej i odpowiedzialniej celowi jest słyszeć głosy, które z znajomością rzeczy rozbiegają istotę i znaczenie uchwał darmstadzkich.

Na szczególną uwagę zasługuje w tym względzie ogłoszony w frankfurckiej *Gazecie* szereg artykułów z napisem *Die Darmstadter Beschlüsse, ihre Bestimmung und ihr Ende* (Uchwały darmstadzkie, ich przeznaczenie i ich koniec), które-to artykuły z rzadką bystrością sądu, z prawdziwą głębokością polityczną i bez wszelkiej namietności traktują o tym ważnym przedmiocie.

Przytaczamy tu z nich jeden z najcelniejszych ustępów: „Nowemu związkowi południowemu należy się zasługa, że ze zgubnych półśrodków dąży do zupełnej i stanowczej pewności. Teraz idzie o to czy postępować dalej, czyli zerwać z tym związkiem, to jest, z Niemcami. Antitezy przywiedzione są do ostateczności, i przeto że naprzeciwko pierwszego północno-niemieckiego postawiono ten drugi południowo-niemiecki związek odrębny, wezwane są obydwie strony do ostatecznego słowa. Wybór nie może być wątpliwym dla Prus, gdyż im południowe Niemce to podają, co jest Prus własnem dziełem i czem się Prusy słusznie szczycą — mianowicie cłowy związek i jego system. Do tego związku cłowego i do opieki jego nad indystryą niemiecką mogą się przyłączyć ostatnie cząstki Niemiec, ale Niemce nie mogą przyjąć innego kierunku. Że dzieło tego połączenia poprzedza niechęć, to łatwo pojąć; ale trudniej pojąć, że niechęć północna tak mocno występuje przeciw południowi, podczas gdy ten związek południowy większym się okazał względem północnego, a zaiste niemożebaby brać za złe państwu południowemu, gdyby się także odezwały w swojej własnej sprawie! Ale niech tylko przeminą te pierwsze dni oburzenia osobistego, a kiedy przyjdzie do decyzji, i kiedy zechcą odszukać i ustanowić granicę między niemieckiem południem a niemiecką północą, i kiedy zechcą ustawić nowe słupy graniczne tuż przy kolejach żelaznych, które przecinają niwy niemieckie, tuż nad rzekami, których wolność zabezpiecza prawo związkowe, tuż przy pocztach, o których połączenie właśnie teraz się porozumiewają, jeżeli, powiadamy, nowe te słupy graniczne zechcą postawić jako znaki naszego czasu, wtedy się okaże, że rzeczy wyrastające z życia i z życiem rosące, silniejszymi są niż chęci wielu ludzi. Straty które bezpośrednio nastąpiły po dzieło zburzenia, niezliczone są z tej i z tamtej strony nowej północy, a pomyślność całych okolic i trwałość wielkich przedsięwzięć dekretowano jednym pociągnięciem pióra! Ale komu na tem zależy, aby wiedział gdzie największe przypadają straty, ten niech pyta w hotelach, w których się zatrzymują podróżni negocjanci: czyje papiery stoja najlepiej, i kto w ogóle wychodzi jako wierzyciel, a kto jako dłużnik z rocznego obrachunku połączonego jeszcze teraz ludu niemieckiego? Tutaj niezasłapi Hanower Prus, ani Prusy niezasłapią Hanoweru — albowiem przeciw na turze rzeczy niemasz traktatów. Darmstadzkie uchwały wglądnęły jak się zdaje przed zamknięciem swoim w życie i w liczby, niechaj uczynią to samo w Hanowerze i w Berlinie, a ustana ligi odrębne, i zostanie to co jedynie jest stósownem — *związek cłowy i jego zbliżenie się do Austrii.*“

(Kurs giełdy frankfurckiej z 21. maja.)

Metal. austr. 5% 77½; 4½ 69½. Akcy bank. — 1250. Sardyńskie —. Hyzpańskie 42½. Wiedeńskie 98. Losy z r. 1834 --; 1839 r. —.

Prusy.

(Przemowa prezydenta ministrów do zgromadzonych członków obydwóch izb przy sposobności zamknięcia sesji posiedzeń.)

Berlin, 19. maja. Sesa izb została dziś zamknięta nastę-

nico; zatrzymała się też i postać, a przy pobłysku lampy ujrzał Schalken rysy pierwszej swojej kochanki — rysy Róży Velderkaust.

Rysy te nie miały w sobie nic przerażającego, nie widać nawet było żadnego na twarzy smutku. Przeciwnie malował się na niej ów figlarny uśmiech, który Schalkena niegdyś tyle zachwycał!

Uczucie i trwogi i współdziału miotało sercem jego — — szedł dalej za widmem nie mogąc się oprzeć temu pociągowi.

Postać niewieścia kroczyła na dół schodami — Schalken szedł tuż za jej stopami. Nagle ujrzał się z wielkiem zadziwieniem swoim w staroświeckiej jakiejś komnacie, zastawionej całkiem dawnymi lecz kosztownymi sprzętami, z wielkiem w kącie łóżem o czarnych zasłonach.

Postać zwracała się kilkakroć twarzą do Schalkena zawsze z tym samym figlarnym i chytrym uśmiechem, a zbliżywszy się do łóża odgarnęła zasłony; jego. W łóżu tem siedział skulony — Vanderhausen....

Na ten widok stracił Schalken z przerażenia przytomność, i runął o ziemię. Dopiero nazajutrz znaleziono go w tym stanie — w grobowem sklepieniu, gdzie leżał obok jednej trumny.

Schalken wspominał później nieraz o tem zdarzeniu, i aż do zgonu swego nie wątpił o rzeczywistości swego widzenia, a w pomienionym obrazie, o którym mowiliśmy, uwiecznił o niem wierne podanie.

pująca przemową prezydenta ministerstwa państwa, barona Manteuffel do zgromadzonych członków obydwóch izb:

Moi Panowie!

Jego Mość król rozkazał mi zamknąć sesję, która przez sześć miesięcy prawie wymagała wielkiej czynności po Was.

Równie jak rząd Jego król. Mości ze swojej strony, tak też i Wy, moi Panowie, dokładaliście wszelkich starań, aby czas ten uczynić pożytecznym dla kraju.

Sprzeczne zdania znalazły dla siebie wyraz, wątpliwości zostały rozstrzygnięte, niedogodnościom zaradzono jak najlepiej.

Dzięki zyczliwej uprzejmości Panów został uregulowany budżet państwa na rok 1852, i rząd Jego król. Mości jest teraz w stanie zaspokoić także nadzwyczajne potrzeby państwa. Jeszcze podczas teraźniejszej sesji zostaliście Panowie uwiadomieni o pomyślnem zamknięciu rachunków kasy państwa z roku 1851. Możemy przypuszczać nie bez słuszności, że i rok bieżący niezawiedzie nas w tej mierze, ponieważ handel i przemysł podnoszą się z wzrastającym zaufaniem. Niebezpieczeństwo zagrażające krajowi powszechnego niedostatku, które przy rozpoczęciu teraźniejszej sesji wymagało całej staranności rządu i udziału ze strony Panów, zostało dzięki Najwyższemu odwrócone od nas.

Kilku zawartym przez rząd w interesie handlu pruskiego traktatem politycznym udzieliliście Panowie odpowiednie konstytucyjnie przyzwolenie Wasze. Owa zgodność, z którą Panowie potwierdziliście traktat zawarty z Hanowerem pod dniem 7. września 1851, utwierdziła przekonanie w rządzie, że może na pewno spodziewać się przy dalszem konsekwentnem postępowaniu obroną drogą zupełnej aprobacyi ze strony kraju.

Wydane w dawniejszym czasie z mocą obowiązującą rozporządzenia królewskie zatwierdziliście Panowie późniem przyzwoleniem Waszem, porozumiewszy się jednak pierwiej z rządem względem o-wych zmian i dodatków, które doświadczenie z ostatnich lat doradzało.

Królewski rząd pociesza się razem z Panami tą nadzieją, że ustawy te równie jak wszystkie inne, które wyszły z pod obrady Panów, udowodnią praktyczną swą użyteczność. — Także i ustawę konstytucyjną z 31. stycznia 1850 poprawiliście Panowie w wielu punktach w duchu rozsądnego rozwoju monarchyi pruskiej. A chociaż próba taka pod względem utworzenia izby pierwszej dotychczas się nieudała, jednak nie zapomni królewski rząd pewno o tem, że obowiązkiem jego jest rozstrzygnąć tę kwestyę w taki sposób, jak tego godność korony i dobro kraju wymaga. Moi Panowie! Jeżeli przy końcu trzeciej sesji Waszej przypomniecie sobie to wszystko, co w przeciagu ostatnich trzech lat się stało i osiągnięciem zostało, tedy za powrotem do domów Waszych będzie Wam pewnie towarzyszyć ta miła nadzieja, że wiernemu i wytrwałemu współdziałaniu rządu i poddanych Jego król. Mości powiedzie się i nadal zatrzeć zupełnie wszelkie skutki głębokich wstrząśnień i zrobić silną drogą ojezyczną naszą tak wewnątrz jako też na zewnątrz, tak, żeby każdy nieprzyjaciół znalazł ją przygotowaną, a błogosławieństwa pokoju bez przerwy w niej zakwitły. Co daj Boże naszemu królowi i naszemu krajowi!

— Uderzającą jest znaczna liczba samobójstw, które w ostatnich czterech tygodniach w Berlinie zostały popełnione. W przeciagu tego czasu doszło przeszło 30 takich wypadków do wiadomości sądu, a jednego dnia wydarzyło się ich aż trzy naraz. Po największej części były przyczyną ich nie nędza i niedostatek, jak to zwykle bywa, lecz skutki nieszczęśliwej lub nieszczęśliwe skutki szczęśliwej miłości, a mianowicie były to po większej części kobiety z klasy służących, które z tej przyczyny w ostatnich dniach odebrały sobie życie.

(A. B. W. Z.)

(Kurs giełdy berlińskiej z 21. maja.)

Dobrowolna pożyczka 5% 102 p. 4 1/2% z r. 1850 102 3/8. 4 1/2% z r. 1852 —. Obligacje długu państwa 90 3/8. Akcje bank. 102 l. Pol. list. zastaw. —; nowe —; Pol 500 l. 87 3/4; 300 l. — l. Frydrychsdory 13 1/2. Inne złoto za 5 tal. 10 1/8. Austr. banknoty 83 7/12.

Wiadomości handlowe.

(Handel zbożem.)

Gdańsk, 14 maja. Targ ludyński pod wpływem ocieplącej temperatury, tudzież ogromnych dowozów mąki amerykańskiej, po otworzeniu nawigacyi jednocześnie wysłanych, pożądanego nie przedstawiał ożywienia.

Pszenica angielska po większej części w złej kondycyi wystawiona o 1 do 2 szyl. taniej odchodziła. Na zagraniczną żądanie było mierne, bo sprzedający nie chcieli poddawać się żadnemu niższeniu, spodziewając się bliskiej poprawy.

Obecny stan rzeczy jest prawie nie do pojęcia, przy cofniętej i niepamiętnymi suszami zagrożonej vegetacyi, a chociaż na brak paszy, deszczu i słaby stan zasiewów powszechnie zachodzą skargi, wszystkie jednak targi tak angielskie jak szkockie i irlandzkie albo się cofnęły, albo też dążność ku cofnięciu okazywały. Jest to skutek ogólnego zwinięcia spekulacyi i zamknięcia targu zbożowego w szczupłych obrębach konsumpcyi.

W ciągu tygodnia przybyło do Londynu kwarterów.

Pszen. jęcz. siodu, owsa, żyta bobu groch. wyki s. lu, rzep. z kraju 9249 5982 — 13985 — 832 —
z zagran. 19190 3050 — 7837 — 744 — 21450
Mąki z kraju cetn. 35,090; z zagranicy 61,832.

Ponimo tak nieprzyjemnej pozycyi handlu zbożowego powszechna w całej Europie opinia przemaga, że ceny przed żniwami koniecznie podnieść się muszą, gdyż miejscowe zapasy nie odpowiadają potrzebom zwiększonej przy spóźnionych zbiorach konsumpcyi, nawet przypuszczając, że tegoroczne plony przez niezwykle zimna i susze materialnej nie doznają szkody.

Odrętwienie handlu zbożowego w Anglii odbiło się na wszystkich głównych portowych targach, wszędzie paralizując obrót transakcyi; że jednak właściciele zboża nie nalegali ze sprzedażą, niższenia cen nie przyniosło i dawne notowania utrzymały się.

Na naszej giełdzie mieliśmy więcej cokolwiek ruchu, i lepsze gatunki pszenicy Gostyńskiej zwracały uwagę kupujących, którzy jednak bardzo oględnie do interesu przystępowali.

W ciągu tygodnia sprzedano łasztów pszenicy 264, żyta 27, jęczmienia 12.

Płacono za łaszt pszenicy:

	Wagi funt hol.		guld.		za korzec złp. gr.
	126 — 130		375 — 400		— 28 8 — 30 3
	130 — 133		400 — 450		30 3 — 33 25
Żyta	119 — 122		350 — 360		26 9 — 27 2
Jęczm.	106 — 108		268 — 270		20 4 — 20 9

Ledwo od dwóch dni mamy ciepło, wiatr południowy i przechodzące deszcze. Drzewa zaczynają rozpuszczać a pola zielenić; o miesiąc prawie jesteśmy spóźnieni z vegetacją.

Weszło na wodę pruską na 12 berlinkach, 8 galarach i 4 galarach pszenicy łasztów 590, żyta 8, siemienia lnianego 21, mąki cietnarów 6 1/2, potazu cet. 64, orzechów włoskich cet. 150, kopru 85 cet., przędzy grubej 11 cetn.

Wysokość wody pod Toruniem stóp 7, cal 1.

Kursa zamian. Londyn 3 miesięczny 205 sgr., Hamburg 10 tygodni 45 1/4, Amsterdam 70 dni 102 3/4, Warszawa 96 1/2.

Makowski, Kędzior et Comp.

(Kores. handl.)

Kurs lwowski.

Dnia 25. maja.

	gotówką		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	5	45	5	49
Dukat cesarski	5	50	5	54
Półimperyal zł. rosyjski	10	4	10	7
Rubel śr. rosyjski	1	56	1	57
Talar pruski	1	46	1	48
Polski kurant i pięciozłotówk.	1	26	1	27
Galicyskie listy zastawne za 100 złr.	83	30	83	45

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 25. maja 1852.

	złr.	kr.
Kupiono prócz kuponów 100 po.	—	—
Przedano " " 100 po.	83	50
Dawano " " za 100	83	20
Żądano " " za 100	—	—

(Kurs wekslowy wiedeński z 25. maja)

Amsterdam 169 3/4 l. 2. m. Augsburg 121 1/8 l. uso. Frankfurt 120 5/8 l. 2. m. Genua — p. 2. m. Hamburg 180 l. 2. m. Liwurna — p. 2. m. Londyn 12.12. l. 2. m. Medyolan 122. Marsylia 143 3/4 l. Paryż 143 3/4 l. Bukareszt —. Konstantynopol —. Agio duk. ces. —. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. 95 1/2. lit. B. —.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 25. maja.

Hr. Bąkowski Jan, z Tarnopola. — Hr. Łoś Juliusz, z Wybranówki. — PP. Gutowski Kaz., ze Stryja. — Kozłowiecki Józef, z Kokoszyńiec. — Pienczykowski Melit., z Medwedowic. — Zawadzki Józef, ze Stryja.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 25. maja.

JE. Hr. Mier Feliks, do Buska. — P. Brzezany Maur., do Szczerca.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 25. maja.

Pora	Barometr w mierze wiedz. sprostowany do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Średni stan temperatury do g. 6. zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6 god. zran.	29 0 49	+ 11°	+ 18,5°	—	pogod. ☉
2 god. pop.	28 0 11	+ 18°	+ 8,5°	—	" ☉
19 god. wie.	28 0 11	+ 11,5°		—	" ☉

TEATR.

Dziś: komedia polska: „Dzieci żołnierskie,” i na żądanie produkcje p. R a s i m i.

Jutro: komedye niem.: „Tritschtratsch” i „Ein Zimmer und zwei Betten.”